

Με αυτό τον στόχο, θα παρουσιαστεί η περίπτωση γυναίκας 44 ετών, η οποία εισήχθη σε οικοτροφείο του Βόλου, με διάγνωση Διπολικής Διαταραχής. Παρουσίαζε ανηδονία, απώλεια ενέργειας, αισθήματα αναξιοτιότητας, άρνηση της φαρμακευτικής της αγωγής και έλλειψη αιτήματος για θεραπεία. Η θεραπεία που ακολουθήθηκε ήταν γνωσιακής συμπεριφοριστικής προσέγγισης. Θα αναλυθούν οι τεχνικές που εφαρμόστηκαν και τα βασικά σημεία της θεραπείας.

ΣΥΝΤΟΜΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Del Loewenthal: Καθηγητής Ψυχοθεραπείας και Συμβουλευτικής, Διευθυντής του Ερευνητικού Κέντρου Εκπαίδευσης Θεραπευτών, Συντονιστής Διδακτορικών Προγραμμάτων Ψυχοθεραπείας και Συμβουλευτικής στο Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Roehampton. Υπήρξε Επισκέπτης Καθηγητής στο Auckland University of Technology, Νέα Ζηλανδία, και σε προηγούμενα έτη (2004-2007) στο Πανεπιστήμιο του Surrey, στο Guildford. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα είναι πάνω στις επιπτώσεις της κυρίαρχης φιλοσοφίας στην επαγγελματική πρακτική, θεωρία και έρευνα. Περιλαμβάνει τομείς όπως την εκπαίδευση θεραπευτών ψυχικής υγείας, Μετα-Υπαρξισμός/Μετα-Φαινομενολογία, φωτοθεραπεία, σχεσιακή μάθηση, δεοντολογία και έρευνα, συναισθηματική μάθηση και εμπλοκή. Είναι μέλος πολλών συντακτικών επιτροπών διεθνών επιστημονικών περιοδικών και εκδότης και ιδρυτής του «European Journal of Counselling and Psychotherapy». Είναι συγγραφέας μεγάλου αριθμού βιβλίων και άρθρων και έχει συντονίσει πολλά επιχορηγούμενα ερευνητικά και εφαρμοσμένα-παρεμβατικά προγράμματα για τα οποία έχει λάβει σημαντικά ερευνητικά κονδύλια. Είναι μέλος πολλών επιστημονικών και επαγγελματικών συλλόγων, στους περισσότερους από τους οποίους είναι ή έχει υπάρξει πρόεδρος.

Μιχάλης Ι. Δικαϊάκος: Διευθυντής του Κέντρου Ψυχικής Υγείας Βόλου. Απόφοιτος της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ (1981) και Διδάκτωρ Ιατρικής (1985). Μετεκπαίδευση στην εκτίμηση και αποκατάσταση νευροψυχολογικών διαταραχών στην περίοδο 1995-1999. Εργασία διαδοχικά ως μεταπτυχιακός υπότροφος στο Εργαστήριο Φυσιολογίας της Ιατρικής Αθηνών (1981-83), ως ειδικευόμενος Ψυχιατρικής στο ΓΝ Νίκαιας και στο ΨΝΑ (1985-1990). Ως ιατρός ΕΣΥ στο Κρατικό Θεραπευτήριο Λέρου στην περίοδο των προγραμμάτων ψυχιατρικής αποκατάστασης (1990-1995), στο Νευρολογικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Νίκαιας (1995-1999) και στο ΚΨΥ του Γενικού Νοσοκομείου Βόλου από το 2000 μέχρι σήμερα. Τομείς ιδιαίτερης επιστημονικής εργασίας: ψυχιατρική αποκατάσταση, νευροψυχολογία, οργανικά ψυχοσύνδρομα και ψυχοθεραπεία ψυχωτικών ασθενών. Την τελευταία δεκαετία, ως διευθυντής του ΚΨΥ, συμβολή και συντονισμός στην ανάπτυξη νέων ψυχιατρικών υπηρεσιών του ψυχιατρικού τομέα και στην καθιέρωση ενός μακροχρόνιου προγράμματος εκπαίδευσης του προσωπικού σε ψυχοθεραπείες.

Παναγιώτα Ποτουρίδου: Σπούδασε Ψυχολογία στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Εκπαιδεύτηκε στη Γνωσιακή- Συμπεριφοριστική Θεραπεία στο Ινστιτούτο Έρευνας & Θεραπείας της Συμπεριφοράς, όπου έλαβε εξειδίκευση στην ψυχοθεραπεία ενηλίκων, εφήβων και παιδιών. Είναι εκπαιδευτρια- συντονίστρια σχολών γονέων, μέλος του Πανελληνίου Συνδέσμου Σχολών Γονέων. Εργάστηκε στην Αθήνα από το 2002 σε αναπτυξιακά κέντρα για παιδιά, παρέχοντας ατομικές συνεδρίες ψυχοθεραπείας σε παιδιά και εφήβους, συμβουλευτική γονέων αλλά και προγράμματα συμπεριφοράς σε παιδιά με ειδικές ανάγκες. Από το 2010 εργάζεται στο φορέα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης «ΔΙΟΔΟΣ ΑμΚΕ», στο Βόλο παρέχοντας ατομικές και ομαδικές ψυχοθεραπείες ατόμων με χρόνιες ψυχικές παθήσεις. Παράλληλα, ασκεί από το 2007 ιδιωτικά το επάγγελμα του ψυχολόγου.

- **ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ:** Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή την Εκπαίδευση και την Υγεία
- **ΑμΚΕ ΔΙΟΔΟΣ:** Φορέας Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης
- **ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Ψυχολογίας & Εφαρμογών στην Εκπαίδευση**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΣΥΜΠΟΣΙΟ

«Ψυχική Υγεία, Συμβουλευτική και Ψυχοθεραπεία»

Με διεθνή συμμετοχή
Prof. D. Loewenthal
University of Roehampton, UK

Είσοδος Ελεύθερη

Παρασκευή 10 Οκτωβρίου 2014
Ώρα έναρξης 18:00

Αμφιθέατρο Σαράτση
Συγκρότημα Παπαστράτου,
Βόλος

Ιορδάνης Γεωργίου Φιλοσόγλου
Αρτοποιία

¹ Θα χορηγηθεί βεβαίωση παρακολούθησης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

17:30 – 18:00 Προσέλευση – Εγγραφές

Προεδρείο: Γιώργος Κλεφτάρας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

18:00 – 18:15 Χαιρετισμοί

18:15 – 19:15 *Del Loewenthal*, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Roehampton, UK
«Η συμβουλευτική/ ψυχοθεραπεία ως Πρακτική Δεοντολογίας; Επιπτώσεις για την Εκπαίδευση Θεραπευτών»

19:15 – 19:40 Διάλειμμα

19:40 – 20:00 *Μιχάλης Ι. Δικαιάκος*, Κέντρο Ψυχικής Υγείας Βόλου
«Ψυχοθεραπείες: Μεταξύ της ακεραιότητας της θεωρίας και ενός διαρκώς μεταβαλλόμενου «εξωτερικού κόσμου».

20:00 – 20:20 *Παναγιώτα Ποτουρίδου*, ΑμΚΕ ΔΙΟΔΟΣ
«Παρουσίαση ατομικής περίπτωσης ενήλικης γυναίκας με διπολική διαταραχή- Γνωσιακή Συμπεριφοριστική Ψυχοθεραπεία»

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

Η συμβουλευτική/ ψυχοθεραπεία ως Πρακτική Δεοντολογίας; Επιπτώσεις για την Εκπαίδευση Θεραπευτών, Prof. Del Loewenthal

Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι οι δια ζώσης προσωπικές σχέσεις παρέχουν εν δυνάμει μια ουσιαστική εκπαιδευτική βάση για το ευρύτερο καλό. Χωρίς μια τέτοια προσωπική σχέση, όπως για παράδειγμα στην εκπαίδευση των επαγγελματιών ψυχικής υγείας και των πρακτικών τους, μπορεί ενδεχομένως να υπάρξει πολύ μικρότερη πιθανότητα για αλήθεια και δικαιοσύνη, που είναι το ζητούμενο, και μια πολύ μεγαλύτερη πιθανότητα για βία. Τα ερωτήματα που θα εξεταστούν περιλαμβάνουν: Τι βοηθά ή εμποδίζει τη διερεύνηση της επιθυμίας για βοήθεια και την αποτελεσματική της έκφραση που θα έπρεπε να χαρακτηρίζει τόσο τους θεραπευτές ψυχικής υγείας όσο και τους καθηγητές τους; Είναι δυνατόν να υπάρχει ταυτόχρονα δικαιοσύνη και δράση; Οι θεωρίες μας διαιωνίζουν, στην ουσία, την ακούσια βία; Έχει αντικατασταθεί ο παραδοσιακός τρόπος σκέψης από πεδία γνώσης, τομείς και επιστημονικούς κλάδους που διακατέχονται από οικονομικά συμφέροντα και συμφωνίες, τα οποία με τη σειρά τους επιχειρούν να ελέγξουν γλώσσα και σκέψη- οικειοποιούμενοι μερικές φορές τη διαφορά, στο όνομα αυτής της ίδιας της διαφοράς; Εναλλακτικά, στην εξέταση θεμάτων συμβουλευτικής/

ψυχοθεραπείας ως πρακτική δεοντολογίας σε σχέση με τις έννοιες της αλήθειας, της δικαιοσύνης και της υπευθυνότητας, υπάρχει μια δεοντολογική μετα-μεταμοντέρνα βάση μέσα από την οποία θα μπορούμε να συμβάλλουμε με έναν ουσιαστικό τρόπο έτσι ώστε να μπορέσουμε να βοηθήσουμε τους άλλους να μην ασκούν βία σε άλλους; Στην πράξη, είναι δυνατόν σύμβουλοι/ ψυχοθεραπευτές να μη διακόπτουν τη δική μας συνέχεια αλλά και τη συνέχεια των άλλων, να μη παίζουν ρόλους στους οποίους δεν αναγνωρίζουν πλέον τους εαυτούς τους και με τους οποίους προδίδουν όχι μόνο τις δεσμεύσεις τους, αλλά και την ίδια τους την ουσία; Μια διερεύνηση των παραπάνω ερωτημάτων, με παραδείγματα από σχέσεις φωτογράφου-φωτογραφιζόμενου, θα γίνει με ιδιαίτερη αναφορά σε μερικές δεοντολογικές επιπτώσεις όπως αυτές υιοθετούνται από τον Emmanuel Levinas. Θα συζητηθεί κατά πόσον η δεοντολογία ως πρακτική δε διαχωρίζεται με κανένα τρόπο από τη σχεσιακή μάθηση και την συμβουλευτική/ ψυχοθεραπεία. Εάν όμως το δεοντολογικό ορίζεται ως η προσπάθεια του να θέτεις τον άλλο πρώτο (ετερονομία παρά αυτονομία), τότε αυτό είναι που θα πρέπει ίσως να αγωνιζόμαστε να επιτύχουμε. Μια ερώτηση καταλήγοντας είναι: αν μέσω της δεοντολογίας που υιοθετεί ο Levinas, η προσωπική, δια ζώσης συμβουλευτική/ ψυχοθεραπεία μπορεί μερικές φορές να οδηγήσει στην αλήθεια και τη δικαιοσύνη παρέχοντας ουσιαστική βάση για μια καλή μεταμορφωτική πρακτική; ή μήπως αυτό είναι μια ακόμη αυταπάτη του ύστερου μοντερνισμού.

Ψυχοθεραπείες: Μεταξύ της ακεραιότητας της θεωρίας και ενός διαρκώς μεταβαλλόμενου «εξωτερικού κόσμου», Μιχάλης Ι. Δικαιάκος, Δρ Ψυχίατρος

Συζητείται η «ψυχοθεραπεία» ως ένα οιονεί κλειστό σύστημα που χαρακτηρίζεται από θεωρία, συγκεκριμένες τεχνικές και ένα πλαίσιο δεοντολογίας. Εντός αυτού επιτελείται μια «θεραπευτική κατάσταση» που συνεπάγεται τόσο μια σχέση όσο και μια συμμαχία μεταξύ του θεραπευτή και του ασθενούς. Αντίστροφα, η επιδημιολογία και η στατιστική παρέχουν ενδείξεις για πληθώρα βιολογικών, κοινωνικών, ανθρωπολογικών, οικονομικών μεταβλητών που επηρεάζουν όχι μόνο την εμφάνιση, πορεία και έκβαση των ψυχικών διαταραχών αλλά επίσης και τις ίδιες τις θεραπευτικές δομές – υπηρεσίες στις οποίες ο πάσχων απευθύνεται. Ειδικά σε περιόδους γρήγορων κοινωνικών αλλαγών συμμεταβάλλονται και το αίτημα του πάσχοντος και το επιστημονικό παράδειγμα του θεραπευτή που το υποδέχεται. Εξετάζεται η υπόθεση κατά πόσο η μετακίνηση από κλειστά θεραπευτικά συστήματα σε πρακτικές θεραπευτικών πλαισίων ή/και δικτύων είναι δυνατόν να διαφυλάξει την θεωρητική και δεοντολογική ακεραιότητα της θεραπευτικής σχέσης και συγχρόνως να καλύψει σφαιρικά τις ανάγκες του πάσχοντος.

Παρουσίαση ατομικής περίπτωσης ενήλικης γυναίκας με διπολική διαταραχή- Γνωσιακή Συμπεριφοριστική Ψυχοθεραπεία, Παναγιώτα Ποτουρίδου, Ψυχολόγος – Ψυχοθεραπεύτρια

Στις χρόνιες ψυχικές ασθένειες και συγκεκριμένα στην ψύχωση είναι πολύ συχνά τα φαινόμενα όπως άρνηση της διαταραχής, απουσία αιτήματος για θεραπεία, μη συμμόρφωση σ' αυτή, υποτροπές και επανειλημμένες νοσηλείες. Ένας βασικός στόχος στη θεραπεία, κατά συνέπεια, είναι η διακοπή αυτού του φαύλου κύκλου. Με την υποστήριξη των δομών ψυχικής υγείας και μέσα από μια διαδικασία ψυχοθεραπείας ο άνθρωπος που πάσχει από ψυχική ασθένεια μπορεί να μειώσει τον αριθμό των υποτροπών και να αποκτήσει μια καλύτερη λειτουργικότητα.